

Aftale

mellem

regeringen (Socialdemokratiet), Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Peter Skaarup (UFG) og Karina Adsbøl (UFG) om:

Initiativer mod digitale krænkelse

29. juni 2022

1. Digitale overgreb som f.eks. deling af seksuelt og andet krænkende materiale er et stigende problem i takt med den digitale udvikling, og noget som alt for mange, særligt børn og unge, i dag udsættes for. Det er vigtigt, at vi som samfund sikrer, at personer, der begår digitale overgreb, straffes.

Partierne bag ”Aftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023” var enige om at styrke indsatsen mod den digitale kriminalitet, herunder politiets digitale tilstedeværelse ved etablering af en digital politienhed, som bl.a. kan patruljere synligt på internettet for at forebygge kriminalitet, f.eks. digitale krænkelse, samt ved at etablere en ny national efterforskningsenhed, som bl.a. skal bistå politikredsenes efterforskning af it-relateret kriminalitet. På grund af stigningen i digitale sexkrænkelser blev enheden styrket med 10 årsværk fra 2021.

Partierne bag flerårsaftalen var desuden enige om at igangsætte en undersøgelse af, om de nuværende regler i straffeloven på området for digitale overgreb er tilstrækkelige. På den baggrund blev der i juni 2021 nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af bl.a. Red Barnet, Børns Vilkår og Digitalt Ansvar, som har vurderet behovet for at ændre straffeloven som følge af den digitale udvikling.

Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Peter Skaarup (UFG) og Karina Adsbøl (UFG) noterer sig, at arbejdsgruppen er kommet med følgende anbefalinger til ændringer af straffeloven:

- Der indføres en særskilt bestemmelse om grooming.
- Straffelovens § 223, stk. 1, der forbyder seksuelle relationer med personer under 18 år, som er betroet gerningspersonen til undervisning, opdragelse e.l., udvides, så den fremover også kommer til at omfatte blufærdighedskrænkelser.
- Straffelovens definition af andet seksuelt forhold end samleje udvides, så det fremover også kommer til at omfatte seksuelle handlinger, som gerningspersonen får den forurettede til at udføre på sig selv, herunder såkaldt sextortion.
- Terminologien i straffeloven ændres, så ”pornografisk” materiale fremover betegnes som ”seksuelt” materiale.

2. Partierne er enige i, at der er behov for en særskilt kriminalisering af grooming, hvorved forstås den proces, hvor en gerningsperson opbygger en relation til sit offer med det formål senere at udsætte offeret for et seksuelt overgreb.

Partierne lægger i den forbindelse vægt på, at grooming er karakteriseret ved, at relationen udvikles på en måde, hvor offeret anser gerningspersonen som en fortrolig og nær ven. Krænkelsen vil dermed ikke alene bestå i det fysiske eller digitale seksuelle overgreb, som er gerningspersonens ultimative mål, men også i gerningspersonens grove misbrug af offerets tillid, hvilket tillige har den konsekvens, at offeret ofte vil kunne føle sig skamfuld og medansvarlig for overgrebet. Det er derfor vigtigt at sende et klart signal om, at det, gerningspersonen har fortaget sig, er strafbart, og at offeret er uden skyld heri.

Partierne er enige om, at aldersgrænsen for, hvornår en person kan udsættes for grooming, bør fastsættes til 18 år, da der også er et væsentligt hensyn til at beskytte unge over den seksuelle lavalder mod grooming. Partierne er samtidig enige om, at det skal fremgå af et kommende lovforslag, at der i sager, hvor den forurettede er over den seksuelle lavalder, skal lægges særlig vægt på aldersforskellen og det

manipulerende element, og at hensigten ikke er at kriminalisere almindelig kontakt med unge over den seksuelle lavalder. Partierne er endvidere enige om, at anvendelsen af bestemmelsen skal evalueres, når bestemmelsen har været i kraft i 2 år.

3. Partierne ønsker at sikre, at personer, der har det opdragelses- eller uddannelsesmæssige ansvar for en ung under 18 år, ikke kan udnytte den særlige position, som de har i forhold til den unge, til at krænke vedkommende seksuelt. Partierne bakker derfor op om en udvidelse af den såkaldte ”skolelærerparagraf” i straffelovens § 223, så adfærd, der kan karakteriseres som blufærdighedskrænkelse, fremover – på samme måde som samleje eller andet seksuelt forhold – vil være strafbar, uanset et eventuelt samtykke fra en elev eller et sted- eller plejebarn under 18 år.

4. Partierne bemærker, at karakteren af seksuelle krænkelser har udviklet sig i takt med den digitale udvikling. Et eksempel herpå er såkaldt sextortion, hvor særligt unge mennesker tvinges til at udføre seksuelle handlinger på sig selv, undertiden under trussel om, at gerningspersonen ellers vil offentliggøre billeder af privat karakter. I sådanne sager dømmes der i dag i almindelighed for ulovlig tvang og blufærdighedskrænkelse, idet det hidtil er lagt til grund, at straf for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje forudsætter en form for fysisk kontakt mellem gerningspersonen og den forurettede.

Partierne finder, at tiden er løbet fra denne sondring og kan på den baggrund bakke op om at ændre straffelovens § 225 om andet seksuelt forhold end samleje, så bestemmelsen også vil omfatte tilfælde, hvor en gerningsperson ved trusler e.l. formår den forurettede til at udføre en seksuel handling på sig selv.

5. Partierne er endvidere enige i, at anvendelsen af betegnelsen ”pornografisk” i straffeloven indebærer en risiko for at bagatellisere alvoren af materiale, der kan være bevis på seksuelle overgreb. Partierne er derfor enige om, at ordlyden i straffeloven generelt bør ændres, så ”pornografisk” materiale fremover betegnes som ”seksuelt” materiale, og så det kommer til at fremgå af forarbejderne, at seksuelt materiale med børn under 15 år altid vil være ”overgrebsmateriale”.

6. Endelig bemærker partierne, at fremkomsten af såkaldte sugardatingtjenester indebærer en lettere adgang til at prostituere sig, som kan frygtes at medføre, at unge ser prostitution i form af sugardating som en hurtig vej til at opnå materielle goder. Samtidig noterer partierne sig, at det allerede i dag er strafbart at medvirke til, at unge under 18 år prostituerer sig, ligesom det er ulovligt at betale for sex med en ung under 18 år. For at sikre håndhævelsen af disse regler er aftalepartierne enige om at undersøge muligheden for at stille krav om aldersverifikation ved brug af tjenester, der formidler sugardating. Undersøgelsen vil indgå i en samlet og allerede igangsat analyse af muligheden for brug for aldersverifikation. Ministeren vil præsentere resultaterne af undersøgelsen for aftalepartierne snarest muligt efter vedtagelsen af retsakt om digitale tjenester i EU, da det vil give mere klarhed over, om der er handlemuligheder nationalt.

7. Regeringen vil i den kommende folketingssamling fremsætte et lovforslag i overensstemmelse med ovenstående.